

Fehér Miklós

Mi olvasható ki a gyarapodás állomány-összetételéből a 2015-ös statisztika alapján?

Magyarországon 2015-ben a 3.979 statisztikai adatot szolgáltató könyvtári egységben összesen 1 853 821 darab dokumentum került leltári nyilvántartásba.

A statisztika a gyarapodást az alábbi kategóriák szerint rögzíti:

Kategória	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	1 404 039	75.74 %
Kartográfiai dokumentum (db)	2 881	0.16 %
Nyomtatott zenei dokumentum (db)	8 058	0.43 %
Hangdokumentum (db, tekercs)	26 840	1.45 %
Képdokumentum (db, tekercs)	59 959	3.23 %
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	15 814	0.85 %
E-könyv (db)	135 972	7.34 %
Egyéb dokumentum (db)	115 902	6.25 %
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	84 356	4.55 %
Összesen	1 853 821	100 %

A kartográfiai dokumentumok szinte nulla gyarapodása magyarázható azzal, hogy már az okostelefont használók egyben térképtulajdonosok is váltak. Jól emlékszem, a '80-as, '90-es években a nyári kirándulások előtt mindenki kereste a könyvtárban a célszág,

a célváros térképeit, ahová az utazást tervezték. „Kritikus időszakban” soha nem volt elég a térképekből. Mára a helyzet teljesen megváltozott. Az internetes térképek, útvonaltervező alkalmazások kiszorították a nyomtatott térképeket a tömeges használatból. Utóbbiak használatára inkább eseti alkalmazásokkor (pl. konferencia résztvevők számára) kerül sor, de ez a könyvtárakat már nem érinti. Várhatóan teljesen nem kopnak ki a gyűjteményekből, mert helytörténeti jelentőséggel bírnak, így gyarapításuk is indokolt, de ez megmarad az összes gyarapodás néhány tizednyi vagy pár századnyi értékén.

A nyomtatott zenei dokumentumok (kották) esetében nem kell az internetet „okolnunk” azért, mert nincs igény ezekre a dokumentumokra. A kották meglehetősen drágák. És nem is letölthetők. Illetve nem abban a minőségben és tartalomban tölthetőek le, ami az igényes felhasználót kielégítené. Mindez a használókat a közkönyvtár felé terelné, ha lenne kit terelni. De nem nagyon van jelentkező, pontosabban egy szűk réteg az, amelyik kottaolvasóként egyáltalán megszólítható. Az alapfokú oktatás önmagában (zeneiskolai kiegészítés nélkül) nem tudja biztosítani (lehet, hogy nem is akarja?) a zenei írás-olvasás ismeretét, és ennek fejlesztése a későbbiek során sem épül be az élethosszig tartó tanulás programjába. Pedig minden nyelvi (kommunikációs) kompetencia – legyen az természetes nyelvi, jelnyelvi, digitális vagy esetünkben a zenei – „úgy működik”, hogy használat híján feledésbe merül. E kategória esetében tehát egyéb társadalmi folyamatokat kellene, hogy befolyásoljunk ahhoz, hogy e dokumentumtípus iránt az érdeklődést fokozni lehessen.

A hangdokumentumok mindössze másfél százalékos gyarapodása viszont ismét a bennünket körbevevő digitális térrel magyarázható. A hangfile-ok körülöttünk vannak, bármikor, bárhol „leakaszthatóak”. A könyvtárak, mint szolgáltatók ebben a térben nem tudnak valós versenytársakká válni. (Talán nincs is erre szükség.)

A képdokumentumok esetében nehéz, talán nem is lehet a 3 százalékot valamelyest meghaladó részesedést értékelni, ugyanis ebben az esetben a statisztikai adatközlés gyakorlata nagyon bizonytalan. A digitális képeket (képfile-okat) gyakran képként leltározzák (merthogy képekről van szó), miközben ezek elektronikus file-ok, azaz e szempontból nézve elektronikus dokumentumok. A képek tehát sok esetben már nem hagyományos papír fotók, vagy ezek negatív vagy pozitív tekercei, hanem valójában digitálisan rögzített és tárolt képi tartalmak.

A gyarapodáson belül a hang- és képdokumentumokat, az elektronikus (digitális) dokumentumokat és az e-könyveket célszerű talán egy közös *elektronikus/digitális/hang* kategóriába sorolni, míg az összes többit (beleértve az egyéb dokumentumokat és a szolgáltatóhelyek saját állományát is) a *nyomtatott* kategóriába. Ezen csoportosítás alapján a nyomtatott bázisú dokumentumgyarapodás 2015-ben Magyarországon 87.13 százalékos, míg az elektronikus/digitális/hang bázisú 12.87 százalékos volt.

Arra nézve nincs elérendő célérték, hogy mi a jó arány a hagyományos (nyomtatott) és az elektronikus dokumentumok gyarapodása között. A trend ugyanakkor egyértelmű. Néhány évtizede a könyvtári állomány még nem tartalmazott elektronikus dokumentumot, ma pedig már az új gyarapítás több mint 10 százalékát ez a dokumentumkör adja. Valószínűleg hamarosan elérkezünk akár az 50–70 vagy akár 80 százalékos értékhez is. A papír alapú könyvet, nyomtatott dokumentumot birtokló könyvtárból el fogunk jutni a hozzáférés alapú könyvtárba. Ahol nem a birtokolt gyűjtemény nagysága lesz az, ami a könyvtár rangját alapvetően meghatározza, hanem az, hogy mihez tud az adott intézmény

jogtiszta módon hozzáférést biztosítani és milyen formában. (Ezek között az egyik formátum még egészen biztosan sokáig a papír marad, de már lehet, hogy nem tárolt, hanem az igény bejelentése alapján helyben „gyártott” módon.)

Talán érdemes az elektronikus dokumentumok előretörési trendjének a nyomába eredni önmagában a 2015-ös adatok elemzése során is. Feltételezhető ugyanis, hogy az elektronikus dokumentumok gyűjteménybe kerülésének növekedése az országos átlagtól eltérően intenzívebben jelenik meg a fejlettebb (forrásgazdagabb) régiók könyvtáraiban, illetve az is, hogy e jelenség markánsabban detektálható bizonyos könyvtártípusokban (például országos szakkönyvtárak, tudományos könyvtárak, felsőoktatási könyvtárak, szakkönyvtárak esetében).

Vizsgáljuk meg először a gyarapítási adatokat a régiós fejlettség szerint. A GDP vásárlóerő nagyság alapján képzett régiós rangsor az alábbiak szerint alakul:

1. Közép-Magyarország,
2. Nyugat-Dunántúl,
3. Közép-Dunántúl,
4. Dél-Alföld,
5. Dél-Dunántúl,
6. Észak-Alföld,
7. Észak-Magyarország.

2015-ös gyarapodás		MAGAS (Fejlettségi szint GDP vásárlóerő nagyság alapján) ALACSONY						
Dokumentum kategória	Országos átlag %-ban	Közép-Magyarország (Budapest, Pest)	Nyugat-Dunántúl (Győr-Moson-Sopron, Vas, Zala)	Közép-Dunántúl (Komárom-Esztergom, Fejér, Veszprém)	Dél-Alföld (Bács-Kiskun, Békés, Csongrád)	Dél-Dunántúl (Baranya, Somogy, Tolna)	Észak-Alföld (Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok, Szabolcs-Szatmár-Bereg)	Észak-Magyarország (Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves, Nógrád)
Nyomtatott	87,13%	77,48%	92,56%	95,83%	85,42%	93,47%	96,27%	96,13%
Elektronikus – digitális – hang	12,87%	22,52%	7,44%	4,17%	14,58%	6,53%	3,73%	3,87%
Összesen	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

A táblázatból látszik, hogy meglehetősen szoros összefüggés mutatható ki (üdítő kivételként Dél-Alföld megy szembe a feltételezéssel, és produkál egészen kiemelkedő, országos átlagot meghaladó értéket) a régió fejlettsége és a könyvtárakban megjelenő elektronikus dokumentumok aránya között. A leginkább fejlett régióban az elektronikus dokumentumok könyvtári gyarapításban megjelenő aránya 2015-ben meghaladta a 22 százalékot, és ez az érték jóval az országos átlag felett alakul. Míg a legkevésbé fejlett régióban az elektronikus dokumentumok könyvtári gyarapításban megjelenő aránya 2015-ben nem érte el a 4 százalékot sem. Azaz a könyvtári gyűjtemények gyarapítása a

legkevésbé fejlett régióban egyelőre szinte teljes mértékben a papír alapú dokumentum-körre szorítkozik.

Természetesen, amikor ezekről a tényekről szólunk, nem szabad sem kétségbe esnünk, sem azt gondolnunk, hogy a szegények–gazdagok között, lám, tovább nivellálódik az ország. A könyvtári állomány helybeni gyarapítása fontos eszköz az információhoz jutásban, de nem kizárólagos eszköz. A magyar könyvtári rendszernek az a különleges erőssége, hogy országos könyvtári hálózatként működik. Ezen a hálózaton éppen az elektronikus dokumentumok azok, amelyek más könyvtárakból (a legfejlettebb régiókból) azonnal elérhetőek és szolgáltathatóak. Valójában tehát nem az az érdekes, hogy az országon belül hol és ki vesz gyűjteményébe egy elektronikus dokumentumot, hanem az, hogy az adott dokumentum megvan-e valahol, szolgáltatható-e bárhol, akár a legkisebb településen is.

Ezzel együtt, természetesen a trendnek előbb-utóbb mindenhol érvényesülnie kell. És nemcsak Budapesten, hanem Borsod vagy Nógrád egyes településein is egyre több elektronikus dokumentum kerül majd be a könyvtári gyűjteményekbe. Az pedig, hogy a dél-alföldi régióban, amely éppen félúton van a legfejlettebb és a legkevésbé fejlett régiók sorában, a trendnek megfelelő, országos átlagot meghaladó magas arányban van jelen a gyűjtemény gyarapításában az elektronikus dokumentumok köre, azt is bizonyítja, hogy ez nem (vagy nem csak!) anyagi kérdés. Anyagiak hiányában is lehet olyan gyűjteményszervezési politikát folytatni, amely preferálja a már látható fejlődési iránynak megfelelő megoldásokat.

Most pedig vizsgáljuk meg a gyarapítási adatokat a két jellemző könyvtártípus szerint. Az egyik a települési könyvtári kör, avagy más kifejezéssel a közösségi könyvtárak köre. A másik kategóriába a szakkönyvtárak tartoznak, ide értve a vállalati könyvtárakat, a felsőoktatás könyvtárait, a tudományos könyvtárakat és a máshová be nem sorolható egyéb könyvtárakat is. A vizsgálódásunkat megelőzve azt a hipotézist állíthatjuk fel, hogy a szakkönyvtári gyűjteményekben az országos átlaghoz viszonyítva várhatóan nagyobb számban jelennek meg az elektronikus dokumentumok, mint a közkönyvtárak körében. Nézzük, a tények mit mutatnak. A 3.979 statisztikai adatot szolgáltató könyvtári egységből 3.386 egység sorolható a települési ellátást szolgáló könyvtári körbe és 593 a szakkönyvtári körbe.

2015-ös gyarapodás		Települési könyvtárak	Szakkönyvtárak és egyéb könyvtárak
Dokumentum kategória	Országos átlag %-ban		
Nyomatott	87.13%	95,00%	74,46%
Elektronikus – digi- tális – hang	12.87%	5,00%	25,54%
Összesen	100%	100%	100%

Míg a települési könyvtári körben 95 százalékban nyomtatott dokumentumokkal gyarapodott 2015-ben az állomány, addig a szakkönyvtári körben ez az érték nem éri el a 75 százalékot. Azaz a szakkönyvtárak esetében már beszélhetünk a gyűjteményépítésben paradigmaváltásról, hiszen minden negyedik gyűjteménybe kerülő dokumentum a nem hagyományos (elektronikus / digitális) kategóriába tartozik! Látszik, hogy az országos átlag e két könyvtári kategória (típus) mentén polarizálódik.

Ez a markáns megállapítás arra készlet bennünket, hogy egy további trendről is említést tegyünk, anélkül, hogy a kérdést részletesebben megvizsgáljunk. Ez pedig a könyvtárakban használt IKR kérdése, pontosabban az IKR cserék trendje.

Teljesen egyértelmű, hogy a '80-as, '90-es években fejlesztett, a századforduló elején megjelenő IKR-ek még a papír alapú dokumentumokkal kapcsolatos feladatok ellátására voltak (vannak) tervezve. Fejlesztésük is ebben az irányban valósult, valósul meg. Pótlólagosan egyetlen így kialakított rendszerbe sem illeszthető be koherensen mindaz a szerep- és feladatkör, aminek ellátását a nem hagyományos dokumentumok (elektronikus/digitális/hang/kép) kapcsán egy mai, korszerű IKR-től elvárunk.

Az USA-ban és a fejlett európai országokban, de számos feltörekvő, tőlünk keletebbre fekvő országban is felismerték már és megvalósítják (az elmúlt években megvalósították) az IKR cserét azokban az intézményekben, ahol az elektronikus dokumentumok bekerülési aránya meghaladja az általuk kritikusnak tekintett értéket.

Magyarország is alanya lesz, alanya kell, hogy legyen egy IKR váltásnak. Elérkeztünk oda, hogy szakkönyvtáraink, tudományos könyvtáraink, országos szakkönyvtáraink, a felsőoktatás könyvtárai számára olyan újgenerációs IKR-t vezessünk be – pontosabban könyvtári szolgáltatási platformot*, lehetőleg konzorciumi háttérrel –, amely filozófiájában már a hozzáférést támogatja, és felhasználóbarát módon működve segíti az olvasót az általa keresett, zömében elektronikus / digitális információ elérésében, használatában, birtoklásában.

Mindezzel összefüggésben sajátos helyzetben van a nemzeti könyvtár. Abban konszenzus alakult ki, hogy az Országos Széchényi Könyvtárnak IKR-t kell váltania. De vajon az OSZK-t sürgeti-e a fenti trend? Sürgeti-e arra, hogy most az új platformra váltszon?

A biggadt vélemény a biztonságot és a működőképességet helyezi előtérbe. Az OSZK évtizedek óta nem tud a magyar könyvtári rendszer által megkövetelt szerepkörének megfelelő IKR szolgáltatási palettát nyújtani. Ezért most, a fejlesztési lehetőség kapujában olyan IKR bevezetése indokolt, ami számos nemzeti könyvtárban működik (azaz bejártott termék), ami a papír alapú dokumentumokat maximális biztonsággal kezeli (tízmillió nagyságrendben is), de persze emellett képes a nem hagyományos dokumentumok kezelésére is, és aminek segítségével szolgáltató könyvtárrá válhatunk. Az OSZK e pillanatban a bekerülő (döntő mértékben nyomtatott) kötelepéldányok révén még az országos átlagot csak picit meghaladó, a szakkönyvtáraktól még elmaradó 14.17 százalékos elektronikus dokumentum bekerülési arányt mutat. Tehát nem vagyunk sürgetett helyzetben. Váltsunk a biztonságra és a szolgáltatási képesség kialakítására, váltsunk a nemzeti könyvtárak közötti azonos rendszerek által biztosított közvetlen együttműködés

* Dancs Szabolcs: Könyvtári szolgáltatási platformok, avagy ami az IKR-ek után következik. = Könyvtári Figyelő 2015. 3. sz. 359-371. p.

lehetőségére és előnyeire. Építsünk a pillanatnyilag töredezett alkalmazásokból egy „jó és koherens könyvtári rendszert”, amit majd átvisszünk az újgenerációs szolgáltatási platformra, ha eljön az ideje.

A dinamikus vélemény időt és pénzt szeretne spórolni. Látja a jövőt, és pontosan ismeri a fentiekben már tárgyalt trendet. Tudja, hogy a világon a tudományos nagykönyvtárak sora áll át napjainkban az újgenerációs platformok használatára. Hatalmas keresleti piaca van ezeknek a termékeknek. Csak az a könyvtár (tudományos szakkönyvtár, de hát az OSZK is az!) marad életképes, amelyik alkalmassá teszi informatikai kereteit a szinte tisztán elektronikus könyvtári működés megvalósítására: „Kimaradsz, ha lemaradsz, lemaradsz, ha kimaradsz”. Most a források rendelkezésre állnak (állhatnak) ahhoz, hogy egyszerre „kettesével szedve a lépcsőket” ne csak behozzuk lemaradásunkat, hanem a folyamatok élére álljunk, együtt mozduljunk a hazai tudományos élet szakintézményeivel.

Jómagam mindkét megoldás mellé fel tudok sorakoztatni érveket és ellenérveket. Alapvetően biztonságra törekvő vagyok. Az OSZK már oly hosszú ideje „hiteget”, hogy az is hatalmas lépés lenne, ha az alapfeladathoz rendelt funkciókat nagyon rövid átállási időn belül, folyamatosan és biztonsággal nyújtani tudná, és ehhez az OSZK-n belül stabilizálná mind a technika, mind a humán erőforrás feltételrendszere. A papír alapú könyvet, nyomtatott dokumentumot birtokló könyvtárból el fogunk jutni a hozzáférés alapú könyvtárba, de ehhez az OSZK esetében még időre van szükség. Én az újgenerációs átállás szükségességét az OSZK esetében a 2040-es évekre prognosztizálom. A kettesével szedett lépcsőfokokon könnyebb megbotlani. Még nem halmozódott fel Magyarországon az a könyvtárosi kompetencia-bázis, amire a nemzeti könyvtár az újgenerációs szoftver üzemeltetését teljes biztonsággal rábízhathatna. Ha a szakkönyvtárak, a tudományos könyvtárak konzorciuma átáll az új IKR-re, akkor ez a kompetencia bázis megkezdí kiépülését, és erre építhető lesz majd az OSZK továbbfejlesztése is. De természetesen járható út az is, ha az OSZK már most csatlakozik a tudományos könyvtárak konzorciumához. Ebben az esetben együtt lépünk a fejlesztésben. A tudományos könyvtárakkal való szoros együttműködés a gyűjteményi politikát jelentősen átalakíthatja. Egyszerűbbé, átláthatóbbá, felelősségi köröket tisztábban láttatóvá válhat a könyvtári rendszer. Ugyanakkor ez az irány azzal is együtt jár, hogy a számosságában jóval nagyobb közkönyvtári alrendszer felé a nemzeti könyvtár kicsit kevesebb figyelmet tud majd fordítani, hiszen elsősorban a tudományos könyvtári feladatok ellátására és működtetésére összpontosít.

A fent vázolt lehetőségek mellett meg kell említenem, hogy létezik egy kockázatot vállaló jelzővel leírható fejlesztési irány is, amelyben kisebb hangsúlyt kap az együttműködés, a szolgáltatásképesség gyors kiépítése. Ez a fejlesztés egy kialakulóban lévő rendszer létrehozását célozza meg. Ez az „út” arra fókuszál, hogy részt vegyen egy nagy, nemzetközi IKR-fejlesztésben, és azt szeretné elérni, hogy három-hat év távlatában legyen az OSZK-nak egy korszerű szolgáltatási platformja. Előnyök, hátrányok természetesen itt is vannak. Előny, hogy magunk veszünk részt (elsősorban tesztelőként) a nemzetközi fejlesztési folyamatban, így befolyásolni tudjuk azt, azaz módunk van arra, hogy igényeinkhez igazodó IKR kerüljön kifejlesztésre. Előny lehet a relatív olcsóság. Hátrány egyfelől a magas kockázati szint. A termék még nem kipróbált, fejlesztés alatt áll. A fejlesztés időtartama és emiatt természetesen a költsége sem mondható meg pontosan. A fejlesztésben való részvétel jelentős élőmunka-kapacitást köt le az OSZK-ban. Nem tudható, hogy a fejlesztésben résztvevő számos partner milyen kompromisszumokat kell, hogy

megkössön a fejlesztés során, így nem tudható, hogy ténylegesen a mi igényeinket milyen mértékben elégíti majd ki a rendszer. Másfelől hátrány, hogy új termék lévén, nemzeti könyvtári partner – legalábbis jó darabig – nem lesz a felhasználói táborban, és egyetlen hazai partner felhasználója sem lesz az IKR-nek.

A rövid gondolatsor után közreadom azokat a táblákat, amikből dolgoztam, hátha kedvet adok ahhoz, hogy az adatsorokból további észrevételek születhessenek.

1. tábla: **Közép-Magyarország**

Közép-Magyarország	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	470 451	66,62
Kartográfiai dokumentum (db)	1 728	0,24
Nyomtatott zenei dokumentum (db)	5 315	0,75
Hangdokumentum (db, tekercs)	10 708	1,52
Képdokumentum (db, tekercs)	32 410	4,59
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	11 314	1,61
E-könyv (db)	104 538	14,80
Egyéb dokumentum (db)	60 224	8,53
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	9 462	1,34
Összesen	706 150	100 %

2. tábla: **Nyugat-Dunántúl**

Nyugat-Dunántúl	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	136 898	87,64
Kartográfiai dokumentum (db)	155	0,10
Nyomtatott zenei dokumentum (db)	347	0,22
Hangdokumentum (db, tekercs)	2 856	1,83
Képdokumentum (db, tekercs)	7 996	5,12

Nyugat-Dunántúl	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	664	0,43
E-könyv (db)	101	0,06
Egyéb dokumentum (db)	5 873	3,76
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	1 318	0,84
Összesen	156 208	100 %

3. tábla: **Közép-Dunántúl**

Közép-Dunántúl	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	141 434	84,55
Kartográfiai dokumentum (db)	242	0,14
Nyomtatott zenei dokumentum (db)	90	0,05
Hangdokumentum (db, tekercs)	2 370	1,42
Képdokumentum (db, tekercs)	3 151	1,89
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	1 383	0,83
E-könyv (db)	57	0,03
Egyéb dokumentum (db)	3 430	2,05
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	15 120	9,04
Összesen	167 277	100 %

4. tábla: **Dél-Alföld**

Dél-Alföld	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	163 911	70,04

Dél-Alföld	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Kartográfiai dokumentum (db)	401	0,17
Nyomtatott zenei dokumentum (db)	418	0,18
Hangdokumentum (db, tekercs)	2 394	1,02
Képdokumentum (db, tekercs)	3 104	1,33
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	438	0,19
E-könyv (db)	28 171	12,04
Egyéb dokumentum (db)	6 880	2,94
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	28 299	12,09
Összesen	234 016	100 %

5. tábla: **Dél-Dunántúl**

Dél-Dunántúl	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	143 202	86,48
Kartográfiai dokumentum (db)	193	0,12
Nyomtatott zenei dokumentum (db)	953	0,58
Hangdokumentum (db, tekercs)	3 855	2,33
Képdokumentum (db, tekercs)	6 267	3,78
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	521	0,31
E-könyv (db)	189	0,11
Egyéb dokumentum (db)	2 333	1,41
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	8 074	4,88
Összesen	165 587	100 %

6. tábla: Észak-Alföld

Észak-Alföld	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	197 015	86,58
Kartográfiai dokumentum (db)	97	0,04
Nyomatott zenei dokumentum (db)	487	0,21
Hangdokumentum (db, tekercs)	2 505	1,10
Képdokumentum (db, tekercs)	3 310	1,45
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	1 109	0,49
E-könyv (db)	1 557	0,69
Egyéb dokumentum (db)	13 850	6,09
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	7 624	3,35
Összesen	227 554	100 %

7. tábla: Észak-Magyarország

Észak-Magyarország	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	151128	76,70
Kartográfiai dokumentum (db)	65	0,03
Nyomatott zenei dokumentum (db)	448	0,23
Hangdokumentum (db, tekercs)	2152	1,09
Képdokumentum (db, tekercs)	3721	1,89
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	385	0,20
E-könyv (db)	1359	0,69
Egyéb dokumentum (db)	23312	11,83
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	14459	7,34
Összesen	197 029	100 %

8. tábla: Települési könyvtárak

Települési könyvtárak	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	973 111	85,09
Kartográfiai dokumentum (db)	1 222	0,11
Nyomatott zenei dokumentum (db)	3 105	0,27
Hangdokumentum (db, tekercs)	18 675	1,63
Képdokumentum (db, tekercs)	32 103	2,81
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	4 599	0,40
E-könyv (db)	1 837	0,16
Egyéb dokumentum (db)	24 605	2,15
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	84 356	7,38
Összesen	1 143 613	100 %

9. tábla: Szak- és egyéb könyvtárak

Szak- és egyéb könyvtárak	A 2015. évi gyarapodás darabszáma	A darabszám a teljes gyarapodás %-ában kifejezve
Könyv és bekötött, tékázott folyóirat (kötet, téka)	430 928	60,68
Kartográfiai dokumentum (db)	1 659	0,23
Nyomatott zenei dokumentum (db)	4 953	0,70
Hangdokumentum (db, tekercs)	8 165	1,15
Képdokumentum (db, tekercs)	27 856	3,92
Elektronikus (digitális) dokumentum (db)	11 215	1,58
E-könyv (db)	134 135	18,89
Egyéb dokumentum (db)	91 297	12,85
A szolgáltatóhely saját állománya (db)	0	-
Összesen	710 208	100 %